

9. ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA LIBERECKÉHO KRAJE DNE 31.10.2023

Bod pořadu jednání: **52.**

Název : **Tarif integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (Tarif IDOL) – platnost od 1. 1. 2024**

Důvod předložení: Usnesení č. 1728/23/RK ze dne 3. 10. 2023

Zpracoval: Ing. Otto Pospíšil, Ph.D.
jednatel KORID LK, spol. s r.o.
Ing. Monika Šulcová
vedoucí odboru dopravní obslužnosti

Zodpovědný vedoucí odboru: Ing. Monika Šulcová
vedoucí odboru dopravní obslužnosti

Projednal: Rada kraje dne 3. 10. 2023

Výbor dopravy 24. 10. 2023

Předkládá: Ing. Jan Sviták
statutární náměstek hejtmána, resort dopravy

K jednání přizván:

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo kraje po projednání

s c h v a l u j e

návrh Tarifu integrovaného dopravního systému IDOL pro období platnosti od 1. 1. 2024

a u k l á d á

Ing. Janu Svitákovi, statutárnímu náměstkovi hejtmána, řízení resortu dopravy, informovat společnost KORID LK, spol. s r.o., o přijatém usnesení.

Termín: 06. 11. 2023

Důvodová zpráva

V roce 2022 došlo k prudkému růstu inflace, a tak zpracovala společnost KORID LK, spol. s r.o. (dále jen „KORID LK“) na podnět vedení Libereckého kraje návrh změny ceníku tarifu IDOL s platností od 1. 1. 2023 zahrnující úpravu jednotlivého jízdného s navýšením cca o 10–12 % (ceny jízdného pro časové a síťové jízdenky zůstaly zachovány beze změny). Návrh Tarifu integrovaného dopravního systému IDOL pro období platnosti od 1. 1. 2023 byl schválen Zastupitelstvem Libereckého kraje dne 29. 11. 2023 (usnesení č. 583/22/ZK).

V průběhu roku 2023 byla otázka Tarifu IDOL a jeho cenové politiky diskutována na Radě IDOL, která sdružuje objednatel v rámci integrovaného dopravního systému IDOL, se závěrem, že je vhodné sjednotit termíny pro změnu tarifu mezi objednateli. Města s MHD připravují změnu svých nařízení/tarifů k 1. 1. 2024. Dále byla v průběhu roku 2023 na celostátní úrovni diskutována otázka změny DPH, což by se dotklo mj. veřejné dopravy. Na změny cen jízdného u objednatelů MHD, ale také připravovanou změnu DPH reaguje resort dopravy **přípravou změny Tarifu IDOL s platností od 1. 1. 2024**. V příštím roce (i s o ohledem na předchozí zdražování od 1. 1. 2023) je však navržena úprava v menším rozsahu, a sice **navýšení cca o 5 až 6 % u jednotlivého a o cca 4 % u časového jízdného**.

A. Manažerské shrnutí:

1) Důvody změny:

- Nárůst celkových nákladů na veřejnou dopravu (zejména růst mzdových nákladů a nákladů na pohonné hmoty).
- Přiblížení se postupu společně s městy s MHD v IDOL a také se státním jednotným tarifem.

2) Přístup ke změně tarifu:

- **Základní výpočtovou základnou**, z níž jsou násobkem odvozeny dále časové jízdenky, je bezhotovostní jednotlivé jízdné.
- **U základního papírového jízdného zaokrouhlení na sudá čísla**. Důvodem je zohlednění státem nařízených slev a snaha dosáhnout na jejich maximální kompenzace ze strany státu.
- **Změna ceníku v jednotlivých pásmech je porovnávána s ceníky okolních IDS (krajů) a státního jednotného tarifu (SJT)**, aby nedocházelo k významným disproporcím na přeshraničních linkách a zejména preferenci SJT na úkor IDOL.
- **Změna ceníku je volena tak, aby nezpůsobila odliv cestujících z veřejné dopravy** v době, kdy obyvatelstvu plošně rostou náklady na prakticky všech komoditách.

B. Detailní popis změn v tarifu:

1) Cíle:

- Posílit zdroje pro financování dopravní obslužnosti Libereckého kraje.
- Zachovat maximalizaci výnosů z kompenzace státu ve slevových kategoriích.
- Minimalizovat úbytek cestujících z veřejné dopravy v důsledku zdražení.
- Motivovat cestující k bezhotovostnímu placení jízdného podporou dalších prodejních kanálů s výhodnějším jízdním (Idolka).
- Motivovat cestující k pořízení časových a síťových jízdenek.
- Minimalizovat osobní kontakt s řidičem.
- Zrychlit odbavení a tím zkrátit jízdní doby a ztraktivnit tak veřejnou dopravu proti individuální dopravě.
- Zachovat přehledný ceník.

Všechny tyto cíle směřují k jedinému – udržitelnosti veřejné dopravy jako páteřního módu mobility občanů i v době ekonomické recese a snížených daňových příjmů rozpočtu LK.

2) Současný stav:

Do současné doby je tvorba ceníku založena na rozdělení hotovostní platby, bezhotovostní platby (jednotlivé a časové jízdenky hrazené z elektronické peněženky Opuscard, Opuscard+, mobilní aplikace Idolka, platební karty) a rozdělení vzdáleností mezi jednotlivými zónami do pásem. Každý druh platby má dělení do tří kategorií – základní (plné jízdné), zlevněné (jízdné ve výši max. 50 % z ceny obyčejného je pro následující skupiny: cestující od 6 let do 18 let, studenti od 18 let do 26 let, cestující starší 65 let a cestující s přiznanou invaliditou 3. stupně) a ZTP se slevou 75 %.

3) Změny návrhu:

- Je navržena změna v celém spektru Tarifu IDOL, tj. jak pro jednotlivé, tak pro časové a síťové jízdenky (u síťových jízdenek dojde pouze ke změně u síťovky 24 hodin; cena vícedenních celosíťových jízdenek zůstane ve stávající výši beze změny) s tím, že je samozřejmě kladen důraz na podporu a větší zvýhodnění právě časových a síťových jízdních dokladů.

Úprava cen jízdenek v bezhotovostní platbě

- Navýšení cen v průměru o 5 % pro všechny kategorie.
- Zaokrouhlování kategorie základní jízdné 18+ na celé koruny.
- Zaokrouhlování kategorií zlevněného jízdného na desetihaléře. To umožňuje efektivnější a spravedlivější postup valorizace v důsledku inflace a zároveň efektivnější kompenzace za státem nařízené slevy.
- Úprava cenových rozestupů mezi jednotlivými pásmy, narovnání větších cenových „odskoků“.
- Garance slevy oproti hotovostní platbě min. ve výši 20 % (obvykle 20–22 %).

Úprava cen jízdenek v hotovostní platbě

- Navýšení cen v průměru o 6 % pro všechny kategorie.
- Zaokrouhlování kategorie základní jízdné 18+ na sudá čísla. To umožňuje efektivnější kompenzace za státem nařízené slevy.
- Úprava cenových rozestupů mezi jednotlivými pásmy, narovnání větších cenových „odskoků“.

Úprava cen časových a síťových jízdenek

- Navýšení cen v průměru o 4 % pro všechny kategorie (změna se netýká vícedenních celosíťových jízdenek – jejich cena zůstává ve stávající výši beze změny).
- Obnovení výpočtu cen časových jízdenek pomocí tzv. násobků cen jednotlivého (bezhotovostního) jízdného. Oproti minulosti byly, s ohledem na zájem preferovat a podporovat ceny časových jízdenek, tyto násobky upraveny takto: 7denní jízdenka je 8násobkem, 30denní jízdenka je 26násobkem, 90denní jízdenka je 74násobkem a 366denní jízdenka je 240násobkem.

- **Ceny vícedenních síťových jízdenek jsou (po projednání v Radě Libereckého kraje) zachovány ve stávající výši bez změny.**

Ostatní změny

- Je navrženo navýšení 24hodinových síťových jízdenek o 10 Kč (nově 150 Kč bezhotovostně, 190 Kč hotovostně). Ve verzi pro 5 osob je navržen nově mechanismus 2,5násobku ceny pro jednu osobu. I nadále tak bude jízdenka výhodná pro cestování ve skupinách.
- **Je připraveno rozšíření IDOL na oblast Děčínska tak, aby mohl plnohodnotně platit i v rychlících mezi Libercem a Děčínem, což je velmi žádáno cestujícími.**
- Jsou připraveny úpravy zón v okolí Turnova po předchozím projednání s městem. (Sjednocení do jedné zóny Turnov, zpřehlednění cen.)
- Jsou připraveny menší úpravy u tarifních vzdáleností.

4) Modelace a predikce výnosů po zvýšení cen jízdného:

Modelace výnosů ze zvýšení ceny jízdného vychází z následujících předpokladů:

- **Podíl výběru jízdného u jednotlivých jízdenek** ve srovnání s časovými a síťovými jízdenkami je cca 54 %, v příměstské dopravě je to však **63 %**. (Poznámka: Lidé ve městech s MHD využívají časové jízdné ve větší míře než v regionu.) Lze očekávat, že změna tarifu může vést k částečné změně tohoto podílu. KORID LK odhaduje, že **podíl jednotlivých jízdenek bude 50-60 %**.
- Zvýšení ceny zpravidla znamená mírný pokles počtu cestujících. V současnosti je však trend opačný (meziroční nárůst mezi lety 2021 a 2022, v r. 2023 již očekávána spíše stagnace), a proto v této modelaci pracuje zpracovatel materiálu s **nezměněným počtem cestujících**.
- Úprava DPH (navýšení z 10 na 12 %).

Za celý tarif IDOL je uvažováno s navýšením výnosů v příměstské dopravě o cca 3 %, tj. cca o 12-15 mil. Kč/rok v závislosti na vývoji počtu cestujících.

C. Rizika a jejich eliminace:

Každé zdražení nese s sebou riziko ztráty zákazníků. Ceny proto byly postaveny tak, aby jejich navýšení nebylo pro cestující odrazující.

Dopad na případný (dočasný) odliv cestujících bude mít i vývoj cen pohonných hmot v nejbližších měsících. Protože však v současnosti pracuje resort dopravy s příznivým trendem, lze odhadnout, že po zdražení dojde ke zpomalení růstu počtu cestujících, nikoliv přímo k opětovnému odlivu. Současně lze očekávat, že plánované rozšiřování atraktivního způsobu placení přes mobilní aplikaci, platební karty a modernizaci odbavovacího systému IDOL může být pozitivním vyvažujícím prvkem.

D. Porovnání s dalšími objednateli:

Z dosud známých informací pracuje resort dopravy s tím, že dojde ke zdražení tarifu SJT a tarifu ČD o cca 9 %. V Královéhradeckém (a Pardubickém) kraji dosud o navýšení nebylo rozhodnuto. Ústecký a Středočeský kraj změny pravděpodobně neplánují. Naopak **města v Libereckém kraji budou ceny jízdného navyšovat**, v některých případech zřejmě skokově (Liberec o

čtvrtinu až třetinu u jednotlivého jízdného, u časových kupónů zatím nejsou informace známy).

E. Projednání:

Nový ceník Tarifu IDOL je nezbytně nutné projednat v orgánech Libereckého kraje, v orgánech samospráv měst s MHD (město Liberec, Jablonec nad Nisou a Česká Lípa) a v Radě IDOL. Souběžně s tím budou změny projednány se všemi dopravci, aby je tito aplikovali do svých prodejních a odbavovacích zařízení.

F. Termín účinnosti nového Tarifu IDOL:

Hlavním dokumentem, jímž se řídí cena jízdného pro cestující, je Tarif IDOL. Tento dokument se bude měnit zejména v důsledku změny ceníku, ale minoritně i v důsledku drobných změn vzniklých od termínu schválení předchozí verze Tarifu IDOL. Tarif IDOL s platností od 1. 1. 2024 je přílohou tohoto materiálu.

G. Smluvní přepravní podmínky IDOL

V souladu se změnami v Tarifu IDOL bude připraven i nový dokument Smluvní přepravní podmínky IDOL jednotný pro všechny zapojené dopravce, který bude ze strany dopravců vyhlášen s platností od 1. 1. 2024. Smluvní přepravní podmínky nejsou zařazeny do příloh.

H. Nařízení Libereckého kraje

Ceny jízdného obsažené v Tarifu IDOL musejí vycházet z Nařízení Libereckého kraje, kterým se stanovují maximální ceny veřejné linkové osobní vnitrostátní silniční dopravy a železniční osobní vnitrostátní dopravy provozované v rámci integrovaných veřejných služeb na území Libereckého kraje s účinností od 1. 1. 2024. Jedná se tedy o ceny základního nezlevněného jízdného.

Nařízení je přílohou č. 1. Nařízení nabude platnosti dnem vyhlášení ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů a účinnosti dnem 1. ledna 2024.

Shrnutí:

Úprava ceníku je navržena s ohledem na podstatnější navyšování cen v minulých letech spíše v menším rozsahu, avšak průřezově. Cílem změn je postupná úprava změn spíše „kosmetického“ charakteru, aby bylo možné do budoucna předejít radikálním skokovým nárůstům cen. Zdražení je navrženo průřezově o 4-6 %, avšak v případě vícedenních celosíťových jízdenek je navrženo ponechání ceny, přičemž je cílem, aby tyto produkty byly pro cestující dostupnější a atraktivnější.

Přílohy:

052_P01_Narizeni_LK_01.01.2024
052_P02_Cenik_IDOL_01.01.2024_final
052_P03_Cenik_IDOL_01.01.2024_tabulka_navyseni
052_P04_Tarif_IDOL_01.01.2024
052_P05_Tarif_IDOL_01.01.2024_tarifni_mapa